ڕەنگ لە ڕۆژنامەگەریی کوردیدا
» شەش تەقەڵ و مانگە شەو..
نەژاد عزیز سورمێ

هەموو شتێك بەڕەنگی خۆیەوە جوانە.. سرووشت ، بەڕەنگەوە مانایێك پەیدا دەکا و واتایێك دەبەخشێ.. فەنتازیای ئیستاتیك بەڕەنگ دەگاتە لووتکەی کاردانەوە و روناهیبەخشیی و تیشکپژێنی ..
خەیاڵ.. ڕەنگ زۆرجار دوور نزیك و نزیك دوور دەکاتەوە. هەر بەڕەنگیش گەڵێ جار ژیانی خۆش تاڵ دەکرێ و دیمەنی شەنگ دەبێزێنرێ.. وام بە خەیاڵدا دێ ، هەر کەسێ بەچاوی خۆی ڕەنگ دەبینێ.. لەوانەیە ڕەنگی سوور ، یا زەرد ، یا شین بەو ڕێتم و ئاهەنگی تۆ دەیبینی ، من نەیبینم.. هەمان ڕەنگ لە کاتێکی دیاریکراودا بەهۆی هەتاو و سێبەر دەگۆڕێ ، وەك ئەوەی ئینتیباعییەکان شاعیرانە هەستیان پێکرد..
بەکورتی ڕەنگ جیهانە بە تەواوی تۆنەکانیەوە ..
ڕەنگ شتەکانیش (با بەڕادەی خۆیشیان بن) لە واقیعی خۆیاندا وەك پێویستە دیاربێ ، بەرجەستە دەکا.. خۆر زەردە، گەلآ سەوز ، خوێن سوور.. بەڵام کام زەرد و سەوز و سوور… ڕەنگ وا دەکا ماناکان لە یاداوەری و نەستیشدا جێگیربن.. ئەوی دیش چەندی مەبەستتە لێی وردبەوە و باسی بکە و دیقەتی بدێ.. لێرەدا باس ، لە بەکارهێنانی ڕەنگە لە ڕۆژنامەدا دیارە جارانی زوو ، کە هێشتا چاپ نەگەیشتبووە ئەو ئاستەی ئێستای ، هەرچی چاپ دەکرا تەنیا بەیەك ڕەنگ بوو ئەویش (ڕەش)، تەنانەت وێنەی فۆتۆگرافیش هەر بەو جۆرە بوو.. با لە مێژووی بەرەوپێشچوون و پەرەسەندنی تەکنەلۆژیای چاپ گەڕێین کە باسێکی سەربەخۆی دەوێ.. گرینگ ئەوەیە ئەمڕۆ لە توانادایە ڕۆژنامە و کتێب و چاپکراوی تر بە ڕەنگا و ڕەنگی لە چاپ بدرێن.. بەڵام دیارە ئەم کارەیش ڕێسا و دەستوور و هونەری خۆی دەوێ هاوسەنگی پێ بدا هەر ئەوەنیە رۆژنامەیەك ڕەنگ بکرێ.. گرینگ ئەو دەستەیە دەور لە دابەشکردن و ڕەنگڕشتندا دەبینێ.. بەکارهێنانی ڕەنگ لە رۆژنامەگەریی کوردیدا لەچاو خۆیشیدا مێژووییەکی ئەوەندە لە مێژی نیە.. پێش ڕاپەڕین لە هەندێ گۆڤار و بڵاوکراوەی دیاریکراو بترازێ کە هەندێکیان تەنیا دوو لاپەڕە یاخود بە تەنیا بەرگ ڕەنگین بووە..
پاش ڕاپەڕین، ڕەنگ بوو بە بەشێك لە پرۆسەی دەرهێنانی هونەری لە ڕۆژنامە و گۆڤارەکاندا ، هەرچەندە زۆربەیان بەتایبەتی ڕۆژنامەکان

یا دوو ڕەنگ بوون کە ئەویش هەموو لاپەڕەکانی نەگرتووەتەوەکە بە ڕەنگرابن .. لە وانیش زۆربەیان تەنیا دوو لاپەڕەیان ڕەنگی بوون.. لە گۆڤارەکانیشدا هەیانە بێجگە لە بەرگ یەك تا دوو مەلزەمەیان ڕەنگی بووە.. هەیشیان بووە بە تەنیا بەرگ.. ئەوەی تێبینی دەکرێ لە ڕووی بەکارهێنانی ڕەنگ لە ڕۆژنامە و گۆڤارەکانماندا هەروایی بەڕێوە چووە و تا ڕادەیەکیش کاردانەوەی ئەو دەرهێنانەیە کە هونەری دراوەتە پاڵ و بە (دەرهێنانی هونەری) ناوزەد کراوە.. بەکارهێنانی ڕەنگ لە ڕۆژنامەدا وای دەبینم پێشەکی ئاسوودەیی و ئاهەنگێك پێك بێنێ خوێنەر ڕابکێشی.. دەرهێنەریش دەتوانێ بەکارامەیی و بەکارهێنانی تێنەکان هاڕمۆنیا لە ڕووپەڕی ڕۆژنامەدا دروست بکا بە ڕادەیەك کە لایەنی چاپخانەو ئاستی پێشکەوتوویی دەزگاکانی چاپ و ئاستی پسپۆڕی کرێکارەکانی چاپخانەی لە زەیندا بێ.. چونکە هەر چەندی لە ئامادەکردندا ماندوو بێت، کاتێ دەزگاکانی چاپ و کرێکار و پسپۆڕانی چاپخانە لەو ئاستەدا نەبن، هەموو ڕیسەکە دەبێتەوە خوری و ڕەنج و ماندوو بوونی دەرهێنەر و نەخشەکێش بە با دەڕوا.. زۆربەی ڕۆژنامەکانی کوردستان، ئەوانەی ڕەنگ بەکار دەهێنن، سەیر دەکەی بەهۆی دەرهێنانی سەقەت ، چەندی ڕەنگڕشتن و چاپیشیان شایان بێ، بەرچاو نین.. لەسەرێکی دیکەوە تەماشا دەکەی زۆر لە ڕۆژنامەکان کە ڕەنگ بەکار دەهێنن لاپەڕەکە هەمووی ڕەنگڕێژ دەکەن و تەواو .. وەك ئەوەی ئافرەتێك بە خەستی خۆی لە میکیاژ وەردەدا و سیمای لەناو ڕەنگە گەچی و پاستیلیەکاندا ون دەبێ.. لە ڕۆژنامەیشدا هەر بەو جۆرەیە.. بەکارهێنانی ڕەنگ مانای ئەوە نیە ڕووپەڕی ڕۆژنامە لە ڕەنگ وەربدرێ.. بەتایبەتیش کە دەبینی ڕەنگەکان هیچ هاڕمۆنیایێکان پێك ناهێناوە. هونەر لە چۆنیەتی بەکارهێنانیدایە، لە ڕووی دەسنیشانکردنی ڕەنگی تایتڵ و وێنە کە هاوسەنگی و هاڕمۆنیایان تێدا ون نەبێت و ئەگەر بە دەزگای پێشکەوتوو و کرێکاری کارامە لە چاپ بدرێ، بێگومان لاپەڕەکان سادە و بە بزاوت و سەنجڕاکێش دەبن.. بەڵام وەك دەبینین ڕەنگ لە ڕۆژنامەکانماندا هەرجارەی بەهۆیەك هارمۆنیا و هاوسەنگی لە دەستدەدا.. هەندێکیان بەهۆی دەرهێنانی سەقەت کە وێنە و تایتڵ و ستوونەکانی تێکست بەهیچ شێوەیەك لەگەڵ یەکدا نایەنەوە.. یا ئەوەندە تێکچڕژاون لێك ناکرێنەوە. کەچی هەندێکی تر، لە وانەیە دەرهێنانیان سادە و سەرنجڕاکێش بێت، بەڵام دەبینی لە ڕووی ڕەنگڕشتنەوە تەواونین بەتایبەتیش لە ڕەنگڕێژی وێنەدا.. لەکاتێکدا هەیانە بەهۆی چاپی بێ سەروبەر ڕەنگەکان لە چەند پەڕەیەك زیاتر دەرناکەون..

بەم جۆرە بەکارهێنانی ڕەنگ تا ئێستا لە ڕۆژنامەگەریی کوردیدا

نەگەیوەتە ئەو ئاستەی پێیانەوە دیاربێ و لە ڕۆژنامە یەکڕەنگیەکان سەرنجڕاکێشەرتر دەربکەون…